

Fermina Goldaraz Zubieta
Txulapain, Nafarroa (1902)

Aurkibidea

Biografia

Txulapaingo Otsakar herrikoa. Aita bertakoa zuen eta ama, berriz, Atallukoa (Araitz).

Zintak

TXU-002

- **Proiektua:** Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artola Kortajarena, Koldo
- **Data:** 1988-01-01
- **Iraupena:** 7 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Artola Kortajarena, Koldo

TXU-005

- **Proiektua:** Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1988-01-01
- **Iraupena**: 4 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Aranzadi elkarte

Pasarteak

1. Beorburuko San Bartolome

- **Erref**: TXU-002/001
- **Iraupena**: 0:07:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:07:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

<p>Beorburuko San Bartolome ermita. Bertan egiten zen festaren inguruko azalpenak. Ze herritako jendea biltzen zen.</p>

Transkripzioa

- Hor bada ermita bat, San Bartolome?
- Bai, sí señor, sí.
- (Alaba, ultzamarra:) San Bartolome, bai.
- Egiten zen erromeria?
- Lenago bai, aurai eztaki(t).
- Zu gaztetxo, neska gaztea zinelarik egiten zen?
- Bai, bai.
- Ia kontatzen duzun zer egiten zen egun hartan; ongi, e? goiz-goizetik nola prestatu eta nola joan eta... akordeona zen edo meza edo zer, aber, ongi...
- Bai, orduen prestatu goizian? Xan Ixidro egune, et prestatu ta yoaten da apezaki, eta apeza... it(t)en du meza, ta gero, itxekuandrëa ematen du gosarie, ta gero an denak yarri? eta... gosaldü. Ta gero, maten da...
- (Alaba:) ¿Y qué, qué llevabas? setas ¿no?
- Sí, mäten da... gero? berriz, berriz, atsaldëan? orduen? otrabez, yoan... elizera? ta itten da errosariue; eta or, berriz, t'ordun? apezakin? en procesión? todos a casa.
- Eta izaten zen akordeona edo musika edo?
- Pues sí había, sí había, sí, había.
- Eta nondik joaten ziren musikariak edo?
- Bueno, de alguno del pueblo allí, que haría algún ruido.
- Eta non, non sonatzen zuten musika?
- An... an, an berean, an berean.
- (Alaba:) Atarien, ermiteko atarien...
- Ermiteko atarien, an berean.
- Eta zer musika izaten zen?
- Beh! kordion bat.
- Baina suelto edo?
- Ah! bai-bai-bai-bai, bai; oooi!... sueltoa! nere alabak? nee alabak... eztait, eztu... danzatu, al agarraö? hasta muy tarde que consintió el padre.

- Hori alabak, e?

- (Alaba:) Sí; había un cura que nos decía: "Infernuko sekretarioa!... ¡aquí en nuestros tiempos!"... o sea que, fíjate, pal acordeón... Infernuko sekretarioa mos! ¡qué desastre!...

- Eta orduan zer izaten zen, akordeona edo txistu?

- Kordiona.

- Eta jende aunitz joaten zen?

- Bai.

- Zenbat herritakoak?

- Pues, bi o iru...

- Herritakoak?

- Bai.

- Otsakarkoak eta Beorburukoak?

- Bai, ta... Osinaga, Aristregi, Nuin... Muskiz...

- Bai? Muskizekoak ere bai, e?

- Bai-bai-bai-bai, Muskiz.

- Gazte aunitz eta biltzen zineten han, e?

- Bai-bai-bai, ta... ta denak ongi unittu? ta ongi... ibilki; denak ongi, ta gustora.

- Eta izaten ziren mayordomoak eta horrela?

- Bai, mayordomo ta mayordoma.

- (Alaba:) Ta piperropillek, ama...

- Eta nork izendatzen zituen mayordomoak? ¿quién los nombraba?

- La juventud, me parece, o eztakit.

- Txandaka egiten zen?

- Txandaka.

- Urte batez herri batekoak...

- Eeeeei! ta beste, urren? beste errie, ta ola.

- Eta eramaten ziren gurutzeak?

- Bai, gurutzëak bai.

- Bai, e?

- Bai-bai-bai-bai-bai.

- Nork eramaten zuen gurutzea?

- Alkatëa(k)... alkatiak.

- Nongo gurutzea? Otsakarkoa bakarrik?

- Ez-ez-ez-ez... beste lekue; zer...

- Herri bakoitzak...

- Eso, erri bakotxa(k).

- Herri bakoitzak berea...

- Beriä, bai; erri bakotxak berea.

- Festa polita, e?

- Bai-bai-bai, festa polite.

- (Alaba:) Allí se conserva eso, allí, el día ocho de mayo, en Alkoz, a la Virgen de Belate, y van todos los pueblos, con... el alcalde lleva la cruz...

- Bai, bai, badakit, Autzako andre batek kontatu zidan ongi, mayordomoak eta herri bakoitzak bere gurutzearekin eta hori, gutiz goitibeiti hori bera, bai. Eta aspaldi kendu zen ohitura hura?

- ¿Qué... que han de llevar con cruz?

- Erromeria hori noiztik ez da egiten?

- Eztaki(t) nik, itten dute orai? o ez, eztakit, eztakit.

- Ez? ez duzu uste, e?

- Eztakit; no creo, e? que se haga, no creo.

- Alabak erraten du saltzen zituztela piperropillek eta...

- Ah, bai, itten da, d'an... emakume bat, da itten da... 'el víspera' cómo es?

- Bezpera.

- Bezpera! bezpera(n)? itten da, piporropillek, ta... mayordomoa ta...

mayordoma? la mayordoma? maten du? denetan, piperropille. Ya...
 kanpokoak ere barin batzen da? también man pan, piperropile... sí.
 - Eta bestelako tendereteak edo ez ziren paratzen? San Urbanon bezala eta, ez?
 - Ez-ez-ez-ez-ez.
 - Hori bakarrik...
 - Ori bakarrik, ori bakarrik.
 - Piperropillek, e?
 - Bai; ta gero, dan(t)zatu?... te itxera.
 - Zuk ikasi zenuen dantzatzen?
 - Bai.
 - Ongi eginen zenuen arin-arin, garbo handiarekin; orain baino hobeki bai, e?
 - Aiii!... bai, baia ahora, ahora, ahora...
 - Orain ikusi bakarrik, e?
 - Orain... orain itten da gauze oso... gaizki.
 - Bai, oraingo dantzak itsusiak dira, e?
 - Oh! guzia ase? ta gero? asaldean?... arrasëan? atra, ta, itxeti. Ta, amabi, amabi o... orduen etxera, o a las... bospasei? goizian? itxera. Ori, zer modu da? y consentir... aittetama? yo no consentiaba, no. ¿Eso? ser malas es ser mejores, pa los quince años van a la plaza? a los veinticuatro lo perdimos... ¡claro!...
 - Modak horrela etorri dira, e? baina ez da gauza ona, ez; eguna gaua eta gaua egun, ezta?
 - Bai-bai-bai-bai-bai-bai-bai... oso gogorra da. Ta aittetamak? ez, ez erran ja ere, eztitteke erran... te berak? arrazoña, ta gero? aittetamak...
 - (Alaba:) Dena badakite, ama, dena badakite...

2. San Juanetako ohiturak Otsakarren

- **Erref:** TXU-005/001
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:04:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>San Juan bezperan suaren gainetik salto egin eta "San Juan bizpera, sarnak eta miñek fuera" esaten zen. Bedeinkazioak.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-05

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com